

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA ŠPORTNA BAZENSKA KOPALIŠČA IN KOPALNO VODO V BAZENIH V ČASU POJAVLJANJA COVID-19

4. 1. 2021

MIKROBIOLOŠKO ONESNAŽEVANJE KOPALNE VODE

Voda v bazenu se lahko onesnaži prek kopalcev in obvodnih površin:

- spiranje površine kože (umazanija, sredstva za nego in zaščito kože);
- izločki iz telesnih odprtih (solze iz oči, ušesno maslo iz sluhovoda, slina iz ust, izpihovanje iz nosu in izkašljevanje tudi ob nehotenem vdoru kopalne vode v nos in pljuča, znoj, urin, blato);
- spiranja površin z okolice bazena in bazenske ploščadi; pri bazenih na prostem je lahko dodatno onesnaženje vode zaradi vnosa prahu, listja, trave, peska, ptičjih iztrebkov,...

Novi korona virus se najpogosteje prenaša preko izločkov iz dihal med ljudmi, ki so tesno skupaj, oziroma preko onesnaženih rok.

Prenosi so posebej pogosti v zaprtih, prenapolnjenih in neustrezno prezračevanih prostorih.

Upoštevajmo priporočila glede vzdrževanja medosebne razdalje, pravilnega nošenja maske, higiene rok in higiene kašlja, učinkovitega prezračevanja.

Virus v okolico izločamo s kihanjem, kašljanjem, glasnim govorjenjem, zato je priporočena medosebna razdalja vsaj 1,5 oz. 2 metra.

V primeru, da je ta razdalja manjša, je tveganje za okužbo večje.

Ob kihanju, kašljanju ali neposrednem dotikanju površin ali predmetov z onesnaženimi rokami virus nanese na različne predmete in površine, kot so mize, delovne površine, gumbi na vratih, ročaji, držaji in ograje, denar... Drugi ljudje se lahko okužijo tako, da se dotaknejo teh onesnaženih površin, nato pa se dotaknejo oči, nosu ali ust, ne da bi si prej umili roke.

Roke zato vedno smatramo kot onesnažene, izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov zmanjšamo možnost za prenos povzročitelja okužbe in s tem ščitimo sebe in druge.

Za pravilno izvajanje zaščitnih ukrepov je odgovoren tudi vsak posameznik.

Ni potrjenih primerov, da se virus, ki povzroča COVID-19 širi na ljudi preko kopalne vode. Ustrezno upravljanje in vzdrževanje teh objektov, vključno z dezinfekcijo (npr. s klorom), bi moralo inaktivirati virus v bazenski kopalni vodi.

[Glede posebnih zahtev za površino prostora na posamezno stranko in morebitnih drugih posebnih zahtev za bazenska kopališča upoštevajte določila veljavnih odlokov.](#)

ZDRAVJE OBISKOVALCEV IN OSEBJA

Na bazenska kopališča naj vstopajo le zdrave osebe brez znakov in simptomov akutne okužbe dihal in prebavil (npr. povišana telesna temperatura, zamašen nos/nahod, kihanje, kašljanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, driska, slabost/bruhanje), sprememb zaznavanja vonja in/ali okusa, neobičajne utrujenosti, vnetja očesnih veznic, tako v blagi kot v težji obliki.

SPLOŠNI UKREPI

Upoštevati je treba vse splošne ukrepe za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>.

Gradiva so dostopna na povezavah:

- Higiena kašlja: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kašlja_0.pdf
- Umivanje rok: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higienarok_zdravstveni-delavci.pdf. Priporočamo uporabo infografike na vseh mestih na kopališču, kjer si je možno umiti roke za obiskovalce in zaposlene.
- Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitevsiinja.pdf

Upravljavca bazenskega kopališča naj zagotovi, da so priporočila dostopna na vidnem mestu ob vhodu na bazensko kopališče (npr. na informacijskem mestu skupaj s kopališkim redom idr.) in po potrebi na drugih mestih v kopališču.

OHRANIMO RAZDALJO IN OMEJIMO ŠTEVILO OBISKOVALCEV

Ključni preventivni ukrep na bazenskih kopališčih je ohranjanje medosebne razdalje tako na kopnem kot v vodi na kopalni površini. Obiskovalci in osebje naj ohranjajo medosebno razdaljo

najmanj 2 m na obvodnih površinah in najmanj 5 pri plavanju oz. drugih športnih aktivnostih v bazenu. Izjema so člani istega gospodinjstva in osebe, ki so sicer v tesnih stikih.

Predvideno število kopalcev in dovoljeno število obiskovalcev mora upravljavec prilagoditi za doseganje varnostne razdalje med obiskovalci in kopalci v bazenu ter pri tem upoštevati veljavni vladni odlok.

Urniki kopalcev naj bo na točen datum in uro. Prihod in odhod kopalcev naj se načrtuje tako, da bo posameznik v garderobi in v tušu lahko sam (priporočeno na četrt do pol ure).

Vadbe naj potekajo po urniku. Kopalci naj v objektu ne čakajo.

UPORABA MASK

Uporaba z obraznih mask, je pri gibanju in zadrževanju na zaprtem javnem kraju ob upoštevanju varne medosebne razdalje v času epidemije obvezna.

Uporaba mask na bazenskih kopališčih je tako potrebna:

- pri uporabi sanitarnih prostorov;
- pri uporabi garderobnih prostorov oz. kabin za preoblačenje;
- pri uporabi prostorov za reševalce in prvo pomoč;
- osebje kopališča, razen v primeru reševanja iz vode.

Uporabniki mask naj upoštevajo navodila za pravilno namestitvev in odstranitev zaščitne maske:

<https://www.nijz.si/sl/splosna-uporaba-zascitnih-mask>

Maske za osebje zagotovi upravljavec bazenskega kopališča. Obiskovalci si sami zagotovijo maske za svoje potrebe.

RAZKUŽEVANJE ROK

Razkuževanje rok naj se kot preventivni ukrep na bazenskih kopališčih izvaja:

- ob vstopu na bazensko kopališče;
- ob vstopu in izstopu v sanitarne prostore;
- ob vstopu in izstopu v garderobne prostore oz. kabine za preoblačenje;
- pred uporabo tušev.

Razkužila in namestitvev podajalnikov za razkužilo zagotovi upravljavec bazenskega kopališča. Podajalniki z razkužili naj bodo na vidnih mestih. Nameščeni naj bodo tako, da jih lahko dosežejo tudi osebe z invalidskega vozička.

ČIŠČENJE IN RAZKUŽEVANJE POVRŠIN IN OPREME

Načrte čiščenja prilagodite trenutno povečanim zahtevam npr. s skrajšanjem intervalov med čiščenji in razkuževanji.

Upravljavec mora izvajati dosledno čiščenje bazenske ploščadi z dnevno dezinfekcijo površin, po potrebi pa tudi večkrat, če so onesnažena npr. s krvjo, izbljuvki, blatom. Vsako uro je treba razkužiti pipe na tuših, oprijemala, kljuke in ostale površine, ki se jih obiskovalci pogosto dotikajo z rokami.

Dodatna oprema na kopališču (igrala, plavalna pomagala, ležalniki...) naj se začasno umakne iz uporabe.

SANITARNI PROSTORI

Sanitarni prostori predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju nameniti posebno pozornost.

- Obiskovalci naj sanitarne prostore uporabljajo posamično. Obiskovalcem morajo biti na razpolago tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo. Obiskovalci naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno.
- Uporaba sušilnikov za roke in lase v zaprtih prostorih, bi v primeru prisotnih oseb, ki bi lahko imeli virus, čeprav nimajo simptomov, lahko pospešila prenos in raznos virusa, ker potiska zrak od ene osebe k drugi ter po prostoru. Uporabo sušilnikov za roke odsvetujemo, saj je možna zamenjava z uporabo papirnatih brisač. Pri uporabi sušilnikov za lase pa za zmanjševanje tveganja prenosa virusa priporočamo uporabo v večjih, dobro prezračenih prostorih z omejevanjem števila oseb, ki si istočasno sušijo lase. Razdalja med tistimi, ki si sušijo lase naj bo najmanj 4 m, ob obvezni uporabi obraznih mask. Možna je tudi uporaba osebnih (ali družinskih) prostorov/kabin, v katerih bi bil nameščen sušilnik za lase. Kabine je potrebno med menjavo uporabnikov dobro prezračiti oziroma odzračiti (z uporabo podtlaka). Če teh pogojev ni možno izpolniti, naj bodo sušilniki za lase izključeni (izven uporabe).
- Upravljavec bazenskega kopališča naj zagotovi redno in učinkovito zračenje sanitarnih prostorov. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka

- Upravljavec bazenskega kopališča naj zagotovi čiščenje in razkuževanje sanitarnih prostorov vsaj vsako uro v skladu s higienskimi navodili za uporabo in čiščenje javnih sanitarij v času epidemije covid-19:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_navodila_za_uporabo_in_ciscenje_javnih_sanitarij.pdf

GOSTINSKA DEJAVNOST

V kolikor veljavni vladni odlok dovoljuje izvajanje gostinske dejavnosti na bazenskih kopališčih, naj se upošteva *Higienska priporočila za izvajanje gostinske dejavnosti na terasah in letnih vrtovih med epidemijo COVID-19*:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/gostinstvo_terase_in_letni_vrtovi.pdf

TUŠI IN GARDEROBE

Osebe naj se gibljejo tako, da je ves čas zagotovljena medosebna razdalja vsaj 2 m.

Obiskovalci naj tuše uporabljajo posamično. Pred uporabo tuša naj si obvezno razkužijo roke.

V tuših in garderobah ter WC-jih naj se zadržuje samo po ena oseba naenkrat.

Garderobe je treba čistiti in razkuževati po vsakem uporabniku (garderobne omarice, klopi ...).

V kolikor to ni možno, uporabo garderob odsvetujemo. Prostore je treba stalno zračiti.

PRIPRAVA KOPALNE VODE

Pri pripravi kopalne vode v konvencionalnih bazenih mora upravljavec opraviti najmanj razkuževanje z rezidualnim učinkom in korekcijo pH-vrednosti. Izvajati je treba:

- Predpisane neprekinjene in samodejne meritve in samodejna korekcija vrednosti vseh predpisanih parametrov z dozirnimi napravami, ki se preverjajo z ročnimi meritvami, dvakrat dnevno.
- Možne so ročne meritve, glede na 35. člen Pravilnika o minimalnih higienskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopališča in kopalna voda v bazenih, vendar naj v tem primeru ročne meritve izvedejo najmanj vsaki 2 uri.
- pH vrednost in koncentracija razkužila mora biti v skladu s predpisi, vendar mora biti najnižja koncentracija prostega klora v kopalni vodi najmanj 0,5 mg/l.
- Najmanj mesečno vzorčenje in preskušanje kopalne vode v bazenih, ki obratujejo celo leto ter najmanj dvakrat mesečno v bazenih, ki obratujejo sezonsko, ki jih izvaja za to akreditiran laboratorij.

PREZRAČEVANJE ZAPRTIH PROSTOROV

Potrebno je stalno prezračevanje zaprtih prostorov z nadomeščanjem zraka in gibanjem zraka v skladu z Navodili za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-usta-nov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>:

- v dvoranskem kopališču kot celoti,
- na posamezni bazenski ploščadi,
- v posameznih ločenih zaprtih prostorih: sanitarijah, garderobah, kabinah za preoblačenje, tuših in drugih prostorih oziroma v vseh prostorih, ki so na voljo.

V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka.

KOPALIŠKI IN HIGIENSKI RED NA KOPALIŠČIH

- Kopalci naj upoštevajo predpisana obvestila upravljavca kopališča, ki so objavljena na informacijskem mestu ob vstopu na kopališče in na drugih mestih na kopališču:
 - kopališki red,
 - higienski red na kopališčih,
 - navodila za zagotovitev varnosti in reda,
 - navodila za varovanje zdravja,
 - kopališke znake,
 - informacije o kakovosti kopalne vode,
 - opozorila reševalcev iz vode in redarjev.
- Pred vstopom v bazen in po izstopu iz bazena naj se kopalci obvezno oprhajo.
- Poti za vhod v bazen in izhod iz bazena naj bodo ločene.
- Poti ter smeri gibanja na kopališču naj bodo po možnosti vzpostavljene kot enosmerne.
- V primeru uporabe garderobnih omaric naj bodo oblačila kopalcev shranjena v osebni torbi kopalca. Omarice je potrebno pred zamenjavo uporabnika razkužiti.

Po koncu vadbe naj udeleženci čimprej zapustijo športni objekt in se ne zadržujejo v njem.

Priporočila za ukrepe bomo glede na epidemiološko situacijo sproti posodabljali.

Viri:

1. Sproščanje ukrepov (COVID-19): <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.
2. Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa SARS-CoV-2019; https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitevsi-rjenja.pdf
3. CDC; Water and COVID-19 FAQs | CDC Coronavirus Disease 2019 (COVID-19); <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/water.html>
4. Novel coronavirus (COVID-19) latest information - PWTAG - The Pool Water Treatment Advisory Group; <https://atcp.csp.org.uk/news/2020-03-13-novelcoronavirus-covid-19-latest-information-pwtag-pool-water-treatment-advisory>.
5. Priporočila za ukrepanje upravljavca v primeru onesnaženja kopalne vode v bazenih; <https://www.nijz.si/sl/kopalne-vode-v-bazenih-konvencionalni-in-bioloski-bazeni>.
6. Higijenski red na kopališčih; <https://www.nijz.si/sl/higijski-red-na-kopaliscih>.
7. Najpogostejša tveganja, ki jih predstavlja kopalna voda; <https://www.nijz.si/sl/najpogostejsa-tveganja-ki-jih-predstavlja-kopalna-voda>
8. Pravilnik o minimalnih higijenskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopališča in kopalna voda v bazenih (Uradni list RS, št. 59/15, 86/15 – popr. in 52/18).
9. Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami na kopališčih (Uradni list RS, št. 84/07, 22/13, 33/18 in 47/19)
10. Navodilo za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izvenzdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>
11. Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz. Wien. Empfehlungen zur Wiederöffnung von Einrichtungen nach dem Bäderhygienegesetz (BHygG) und der Bäderhygieneverordnung 2012 (BHygV 2012). Unter dem Gesichtspunkt vorläufiger Maßnahmen zur Verhinderung der Verbreitung von COVID-19. Stand 19. Mai 2020.
12. Deutsche Gesellschaft für naturnahe Badegewässer e. V. (DGfNB e.V.). <https://www.dgfnb.de/aktuelles-termine/corona-virus-sars-cov-2-hilfestellung-beifragen.html>

13. Frei- und Hallenbäder. Corona: Anstecken im Badewasser ist unwahrscheinlich. 19. Mai 2020. <https://www.quarks.de/gesundheit/corona-anstecken-im-badewasser-istunwahrscheinlich/>
14. Riapertura palestre e piscine dal 25 maggio: le linee guida di governo e regioni. https://www.corriere.it/cronache/20_maggio_16/riapertura-palestre-piscine-18maggio-linee-guida-governo-regioni-0329faac-9749-11ea-ba09-20ae073bed63.shtml.